

БЕЛАРУСЫ ВЫБІРАЮЦЬ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦЬ

Хутка ўжо дваццаць гадоў, як Беларусь атрымала дзяржаўную незалежнасць. За гэты час вырасла цэлае пакаленьне маладых беларусаў. Але ці можа мы ўпэўнена сказаць, што жывем у незалежнай краіне?

Няма ніякай мяжы з Расейскай Фэдэрацыяй (і «шэры» імпорт, і нелегалы, і крымінал бесперашкодна перацякаюць адтуль сюды); РБ уваходзіць у вайсковы саюз з Расеяй і аўтарытарнымі рэжымамі Сярэдняй

няшніх беларусаў хочучь жыць у сапраўды незалежнай дзяржаве. І наладжваць стасункі як з Расеяй, так і Эўрапейскім Зьвязам з пазіцыяў уласнага нацыянальнага суверэнітэту.

Прынцып адасобленасьці, аддзя-

захвацца ў двухтысячагадовым рассяяньні й застацца найбольш уплывовым народам у сьвеце. Для нацыяў духовага гатунку – а да такіх, безумоўна, належаць беларусы – паняцьце «незалежнасьць» набывае зьмест, параўнальны зь біблейнай сьвятасьцю.

Адасабленьне, чысьціня дзеля выкананьня Богам дадзенага пасьвячэньня!

Азіі (так званая АДКБ); татальная русіфікацыя ў СМІ й культурнай сферы вымыла амаль усю беларушчыну... Нарэшце, ад беларускага народа ў сеньнішняй сістэме «прэзідэнцкай дэмакратыі» сапраўды нічога не залежыць. Незалежнасьць...

Між тым, паводле апошніх сацыялягічных апытаньняў, да 90% сень-

леньня сябе ад іншых, усьведамленьня сваёй адметнасьці ёсьць асновай паняцьця «нацыя». Богаабраны Ізраіль – найстаражытнейшая нацыя, прыналежнасьць да якой патрабавала выкананьня 10 запеваў – ахоўваў сваю асобнасьць нават у найдрабнейшых дэталях быту. Гэта дазволіла габрэям

У 1990-х незалежнасьць Беларусі дасталася літаральна цудам. Сучасьнікі так і казалі: «звалілася зь неба». Але ў гэтым і ёсьць сэнс беларускай незалежнасьці – яна нам дадзеная звыш.

Нацыянальная Рада БХД прыняла рашэньне, што ў верасні паўсюль, дзе ёсьць структуры хрысьціянскіх

дэмакратаў, павінны прайсці акцыі ў абарону незалежнасці.

Па-першае, менавіта ў верасні на тэрыторыі Беларусі распачынаюцца найбуйнейшыя вайсковыя расейска-беларускія вучэньні з часоў распаду СССР – у іх возьмуць удзел ад 12 да 60 тыс. вайскоўцаў. А як жа канстытуцыйны статус Беларусі як нейтральнай дзяржавы?.. **Нашы пікеты, расцяжкі, улеткі мусяць паказаць і Расеі, і ўсяму сьвету: беларусы выбіраюць незалежнасць!**

Па-другое, залежнасць Беларусі ад Расеі ўсё больш выяўляецца

эканоміцы. Апроч газавыя і нафтавыя шантажы і крэдытнае кабала апошнім часам для беларускай незалежнасці зьявілася яшчэ адна пагроза з Усходу: у Менску, буйных гарадох і мястэчках расейскія алігархі і крмінальнікі скупаюць нерухомасць, будуць казіно ды палаты. Звычайная беларуская сям'я ня можа купіць аднапакаёвую кватэру – а маскоўская ды піцёрская мафія невядома па якой схеме набывае цэлыя шматпавярховыя дамы (і потым перапрадае беларусам жылло ўтрыдорага). **БХД павінна**

запытацца ў кожным такім канкрэтным выпадку: за чые грошы будуюцца або купляюцца гэтыя аб'екты? Чаму на беларускай зямлі гаспадарыць прышлыя ўладальнікі сумнеўных капіталаў?

Па-трэцяе, ужо празь месяц, у кастрычніку пачынаецца кампанія Нацыянальнага перапісу насельніцтва. Падчас мінулай кампаніі, у 1999-м, улады, каб узаконіць русіфікацыю, увялі ў перапісны ліст побач з пытаннем «Якую мову вы лічыце роднай?» пытаньне «На якой мове вы размаўляеце дома?» Думалі, амаль усе адкажуць «по-русски» – але 37% апытаных засьведчылі: «па-беларуску». Давялося хоць на нейкіх шылдах, у транспарце ды ў многіх мясцовых газэтах беларускую захоўваць. Але на тэлевізіі, радыё русіфікацыя толькі ўзмацнілася. У Беларусі дагэтуль няма аніводнага беларускамоўнага ўнівэрсітэта або тэлеканалу (калі не лічыць замежы «БелСАТ»). Таму мы заклікаем дзеля падтрымкі беларускай мовы патрабаваць ад перапісчыкаў беларускамоўных блянкаў і на пытаньне аб роднай мове і мове зносінаў адказаць: «беларуская».

Па-чацьвёртае, большасць цэнтральных вуліцаў беларускіх гарадоў дагэтуль носіць імёны бязбожных камуністычных правадыроў, якія зьнішчалі хрысьціянства і патрыяты: Леніна, Дзяржынскага, Фрунзэ, Сьвярдлова... **Паўсюль, дзе ёсьць сябры БХД, наша задача – падаць у мясцовыя органы ўлады прапановы перайменаваць такія вуліцы і даць ім беларускія і хрысьціянскія або вярнуць гістарычныя назвы.**

Да таго ж, у верасні пачынаецца новы навучальны год. **Акцыі «Люблю Беларусь» – ад Шоў Беларушчыны да курсаў, прэзэнтацыі беларускіх кнігаў, канцэрты для школьнікаў і студэнтаў – наш абавязак з мэтай умацаваць незалежнасць.**

БЕЛАРУСЫ ВЫБІРАЮЦЬ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦЬ!

У пытаньнях арганізацыі й правядзеньня акцыяў, калі ласка, зьвязвайцеся:

+375 29 5160861 Павал (рэгіёны)

+375 29 7635954 Віталь (Менск)

Рэдактар

БХД БУДЗЕ ПРАВОДЗІЦЬ НОВЫ УСТАНОЎЧЫ З'ЕЗД

Беларуская Хрысьціянская Дэмакратыя правядзе новы Устаноўчы з'езд у кастрычніку.

Як растлумачыў пазіцыю Партыі Аляксей Шэін, рашэнне аб паўторнай спробе рэгістрацыі базуецца на двух падставах:

«Па-першае, БХД выступае за тое, каб скарыстаць усе законныя магчымасці. Па-другое, перыяд рэгістрацыі стаў вельмі плённым для Беларускай Хрысьціянскай Дэмакратыі. Устаноўчы з'езд стымулюе актыўнасць як сяброў партыі, так і людзей, якія проста спачуваюць хрысьціянска-дэмакратычным каштоўнасцям. За тыя месяцы, што прайшлі пасля Устаноўчага з'езду, колькасць новых сяброў БХД павялічвалася больш чым на 100 чалавек штомесяц».

Разам з тым, з'езд плануецца больш масавым за папярэдні. «Будзе больш гасцей, у тым ліку і замежных», – паабяцаў Аляксей Шэін.

ПАКТ МОЛАТАВА-РЫБЕНТРОПА – ГАЛОЎНАЕ ЗЛАЧЫНСТВА ХХ СТАГОДДЗЯ

22 жніўня ў Мінску адбылася навукова-практычная канферэнцыя «70-годдзе пакту Молатава – Рыбэнтропа і яго гістарычныя наступствы». Канферэнцыя адбылася ў рамках акцыі «Пакаянне», арганізатарам якой з'яўляецца «Беларуская Хрысьціянская Дэмакратыя».

Галоўнай мэтай канферэнцыі, паводле сустаршыні БХД Віталія Рымашэўскага, было сабраць вядучых беларускіх гісторыкаў і адмыслоўцаў, якія даследуюць злачынствы камунізму. І гэта ўдалося.

Падчас канферэнцыі з дакладамі выступілі беларускія і нямецкія гісторыкі, палітолагі, сярод якіх Ігар Кузняцоў, Якаў Басін, Эмануіл Юфэ, Бенямін Кройз (Германія), Уладзімір Гуленка. Адмыслоўцы канстатавалі,

што дагэтуль поўнай праўды пра гэтую надзвычай драматычную старонку гісторыі няма.

Далучыўшы ў верасні 1939 году Заходнюю Беларусь і Украіну, якія ўваходзілі ў склад Польшчы, СССР па сутнасці, тады ж, у 1939-м, а не ў 1941 годзе, уступіў у Другую Сусветную вайну. Дамова ізалявала СССР ад сіл, што змагаліся з фашызмам. На тэрыторыі СССР была забароненая любая антыфашысцкая прапаганда. У Нямеччыны і СССР з'явілася агульная мяжа, і пытанне аб нападзе аднаго з партнёраў стала пытаннем часу.

Існанне сакрэтнага пратаколу да дамовы аб ненападзе паміж Нямеччынай і Савецкім Саюзам доўгі час адмаўлялася савецкім бокам. Толькі пры канцы 1980-х гадоў гэты факт быў прызнаны і вядомы грамадскасці. У сакрэтным пратаколе было 2 артыкулы, якія і вызначылі развіццё падзеяў.

Па выніках канферэнцыі плануецца выпусціць зборнік навуковых работ, прысвечаны тэме «70-годдзе падпісання пакта Молатава-Рыбэнтропа і яго гістарычныя наступствы».

ВІТАЛЬ РЫМАШЭЎСКИ: «БХД МАБІЛІЗУЕ ЎСЕ СІЛЫ НА АБАРОНУ ЦАРКВЫ «НОВАЕ ЖЫЦЦЁ»

«У выпадку супрацьпраўных дзеянняў датычна «Новага Жыцця», беларускія ўлады могуць сутыкнуцца з шырокай негатыўнай рэакцыяй як унутры краіны так і па-за яе межамі,» – сказаў ў інтэрв'ю прэсавай службе БХД Сустаршыня Партыі Віталь Рымашэўскі. Таксама палітык паабяцаў, што БХД «мабілізуе ўсе свае сілы на абарону царквы «Новае Жыццё», якую б форму супрацьстаянне не набыло».

«Нягледзячы на тое, што асабіста я – праваслаўны хрысціянін, – сказаў Віталь Рымашэўскі, – мяне сур'ёзна непакоіць сітуацыя вакол пратэстанцкай царквы «Новае Жыццё». Гэта не праблема канфесіі, гэта – пытанне хрысціянскай салідарнасці і пытанне права чалавека на свабоду сумлення. Роўнае стаўленне да ўсіх людзей, у незалежнасці ад іх веравызнан-

гэтых правоў. За рэалізацыю права на свабоду сумлення БХД адчувае асаблівую адказнасць. Таму мы мабілізуем усе нашыя сілы на абарону царквы «Новае Жыццё», якую б форму супрацьстаянне не набыло».

«Акрамя гэтага я звяртаюся да беларускага ўраду і асабіста спадара Лукашэнкі з заклікам спыніць супрацьзаконныя дзеянні

тыкнуцца з шырокай негатыўнай рэакцыяй як унутры краіны так і па-за яе межамі,» – папярэдзіў палітык.

20 – 21 жніўня ў царкве «Новае Жыццё» адбыўся 26-гадзінны малітоўны марафон. Будынак ужо лічыцца дзяржаўнай маёмасцю, але штурму царквы не адбылося.

На апошняй стадыі марафону ў будынку царквы знаходзіліся каля 500 вернікаў. За ўсе 26 гадзін малітоўнага марафону ў набажэнстве прынялі ўдзел каля 800 чалавек.

Прысутнічалі не толькі вернікі «Новага Жыцця» але і прадстаўнікі мноства евангельскіх цэркваў з усёй Беларусі, а таксама сябры БХД.

У гэты ж дзень кіраўніцтва БХД заклікала амбасадараў заходніх краін падтрымаць «Новае Жыццё». Амбасадары адрэагавалі на зварот кіраўніцтва БХД: фактам своеасаблівай падтрымкі стала запрашэнне пастара царквы «Новае Жыццё» Вячаслава Ганчарэнкі на штотыднёвую сустрэчу ў амбасадзе Францыі. Сустрэча адбылася ў аўторак, 25 жніўня, на ёй прысутнічала 10 амбасадараў краін Еўразвязу.

Таксама з падачы БХД далучаюцца да абароны «Новага Жыцця» еўрапейскія палітыкі. Еўрапейскі Хрысціянскі Палітычны Рух (European Christian Political Movement) размясціў на сваім афіцыйным сайце заклік БХД аб падтрымцы вернікаў з царквы «Новае Жыццё» ў змаганні за свае правы. Акрамя гэтага, пра сваю падтрымку вернікаў заявілі бельгійскія дэпутаты-хрысціяне.

Прэс-служба БХД

ня, павінна гарантавацца дзяржавай. На сёняшні дзень, нажаль, мы бачым цалкам супрацьлеглыя сітуацыю».

Палітык яшчэ раз агучыў пазіцыю, якую займае БХД па праблеме царквы «Новае Жыццё»:

«Тут усё выглядае даволі проста і зразумела: Беларуская Хрысціянская Дэмакратыя паважае правы чалавека, і адной са сваіх асноўных мэтай бачыць абарону

ў дачыненні да царквы «Новае Жыццё».

Нагадаю, што салідарнасць з царквой выказалі не толькі шматлікія грамадзяне Беларусі, але і шэраг замежных палітыкаў (у тым ліку і хрысціянскія дэмакраты розных краін),» – сказаў спадар Рымашэўскі.

«У выпадку супрацьпраўных дзеянняў датычна «Новага Жыцця», беларускія ўлады могуць су-

Дарагія чытачы «Крыніцы»!

Сёння ў нашай рубрыцы мы прадстаўляем праект «ТВАЁ ІМЯ, БЕЛАРУСЬ». У кожным нумары газеты мы будзем друкаваць матар'ялы пра найвялікшых беларусаў і беларусаў. Мэта: выбраць Імя Беларусі – асобу, што выяўляе нашу Радзіму найпаўней. Пачалі мы з Эўфрасіньні Полацкай, беларускай сьвятой. Атрымальнікі нашай паштовай рассылкі пазначылі, пра каго б яны хацелі прачытаць у «Крыніцы»: **найбольш галасоў набралі Францішак Скарына (22), Кастусь Каліноўскі (18), Янка Купала (18), Васіль Быкаў (17), Віталь (17), Міхал Клеафас Агінскі (16), Максім Багдановіч (15), Уладзімір Караткевіч (14), Леў Сапега (14), Мікалай Радзівіл Чорны (12).** Запрашаем і вас удзельнічаць у праекце – дасылаць свае тэксты і меркаванні. Сёння мы прадстаўляем **Кастуся Каліноўскага.**

Абярем Імя Беларусі разам!

У кожнай нацыі абавязкова ёсць такія легендарныя паўстанцы. Малады. Ідэаліст. Змагар супраць акупацыі, які церпіць паразу, але не скараецца – і перад сьмерцю пакідае за сабой апошняе, крылатае слова.

«Толькі тады, народзе, заживеш шчасліва...»

У савецкія часы Каліноўскага раскручвалі як рэвалюцыянера – і на гэтых словах з-пад шыбеніцы цэнзура ставіла шматкроп'е.

Пра Каліноўскага дарэчна сказаць: годны сын беларускага народа. У 24 гады ён узначаліў паўстаньне, ужо ў 26 загінуў.

Шляхціч з Заходняе Беларусі. Студэнт Піцэрскага юрфаку. Лідэр моладзі. Незалежнік. «Яська – гаспадар з-пад Вільні». Абаронца ву-

КАСТУСЬ КАЛІНОЎСКИ

ніі... Каліноўскі кінуў выклік усёй імперыі й яе генэрал-губэрнатару Мураўёву-вешальніку. Расейскаму штыку, расейскай школе й расейскай царкве.

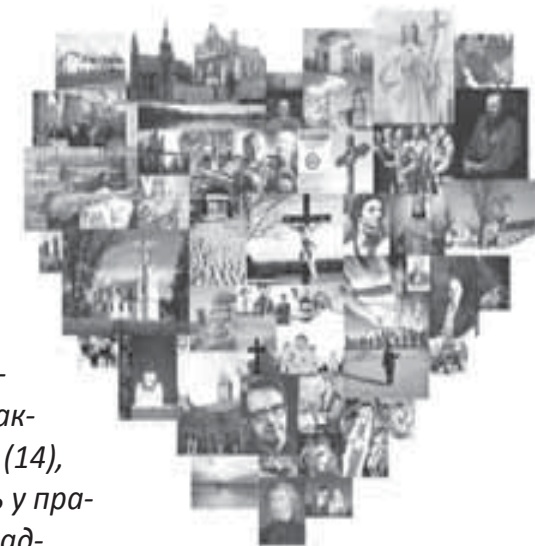
«Бог стварыў чалавека, каб ён карыстаў з вольнасці справядлівай» – пісаў Каліноўскі ў «Мужыцкай праўдзе».

Каліноўскі больш года кіраваў паўстаннем 1863-64 гг. у Беларусі й наладжваў падпольны супраціў пасьля разгрому ўзброеных атрадаў. Арыштаванага на канспірацыйнай кватэры ў Сьвяталянскіх муроў Вільні, яго прысудзілі да пятлі.

Рэдактар нелегальнае «Мужыцкае праўды» быў сапраўдны мужык. Рашучы, цвёрды, жалезнае вытрымкі й ваярскага духу. Хлопчыкаў-«сувораўцаў» належыць пераймяноўваць якраз у «каліноўцаў».

Кастусь Каліноўскі – прозьвішча чаканае й навостранае, быццам клінок. Каліноўскі – заклік калёнае сталі. «Каліноўскі» – і колькі пакаленьняў устае з каленяў!

Каліноўскі быў чырвоны. Радыкальны колер каліны. Насуперак белым кансэрватарам, ён ставіў на рэвалюцыю: «далоў самадзяржаўе», «зямлю – сялянам», «у нас няма дваранаў – усё роўныя». Але вясковай Беларусі, пазбаўленай мовы, гісторыі й гораду, былі патрэбныя яшчэ й сьляпушчы выбух сьвядомасьці, і чыстая эліта, і сьветлае ду-

ховае адраджэньне. Беларусь чакала бел-чырвона-белага!

Кастусь Каліноўскі – галоўны герой нацыянальнага адчаю. Паўстаньне адпачатку было асуджанае на правах: самі сяляне потым лавілі й здавалі мяцежнікаў. Параза была непазьбежнай ня толькі таму, што Расейская імперыя валодала несумерна большай сілай. Проста Беларусь заўжды перамагала ня гвалтам, ня зброяй, а духам і словам.

І ўсё-такі мужнасць ёсць мужнасць, і воля ёсць воля. Таму ў моманты адчаю Беларусь першым узгадвае яго. Кастуся Каліноўскага.

З кнігі Паўла Севярынца «Люблю Беларусь»

ВІТАЛЬ РЫМАШЭЎСКИ: КРАІНАЙ ПАВІННЫ КІРАВАЦЬ СУМЛЕННЫЯ ЛЮДЗІ

Партыя БХД першай з палітычных сілаў Беларусі заявіла пра свае прэзідэнцкія амбіцыі. Сустаршыню БХД Віталю Рымашэўскага прэтэндэнтам на ўдзел у наступных выбарах прэзідэнта вылучыла Нацыянальная канферэнцыя Беларускай Хрысціянскай Дэмакратыі яшчэ 23 траўня ў Менску. Палітык распавёў «Крыніцы» пра сваё стаўленне да веры, жыцця і беларускай палітыкі.

— Спдар Віталь, Вы — сустаршыня БХД, то бок прадстаўнік партыі, якая стаіць на падмурку веры. А што ёсць вера для палітыка Рымашэўскага?

— Да 20 гадоў я, прызнаюся, быў атэістам. Вучыўся ў савецкай школе — таму дакладна ведаў, што Бога няма. І вось у 20 год, раптоўна, абсалютна нечакана для сябе, я зразумеў, у чым сапраўднае жыццё, адчуў тое, што Бог ёсць. Зразумеў, што Бог — гэта і праўда, і прыгажосць, і ўсё тое добрае, што людзі маюць у сабе. Шукаюць і імкнуцца да гэтага, але не ведаюць часам, дзе гэта знаходзіцца. Вельмі важ-

ным я палічыў прывесці ў Царкву сваіх бліжэйшых сяброў з хвалі Адраджэння. У гэтых людзей я бачыў шмат смеласці, мужнасці, жадання ахвяраваць сабой, але тое, чаго яны насамрэч шукалі — маглі знайсці толькі ў Царкве. Хрысціянства ўзбагачае жыццё, адкрывае ягоны сапраўдны сэнс.

Духоўнае жыццё — гэта тое, што і робіць нас людзьмі. Я б жадаў, каб у жыцці кожнага чалавека гэта духоўнае жыццё было.

— Ці магчыма спалучыць хрысціянскія каштоўнасці і палітычнае жыццё, якое здаўна чамусьці лічыцца не вельмі чыстай справай?

— Усе людзі хочуць, каб краінай кіравалі сумленныя людзі. Каб быў у грамадстве трывалы падмурок духоўных каштоўнасцяў. Гісторыя сведчыць, што там, дзе панавала хрысціянства, — былі самыя моцныя дзяржавы. Калі законы базуюцца не на духоўных каштоўнасцях, то рана ці позна народ страчвае сваю дзяржаву і знікае сам.

Зазначу, што калі я кажу пра хрысціянскія каштоўнасці, то маю на ўвазе хрысціянства без падзелу на канфесіі. Сам я праваслаўны хрысціянін, але прызнаю свабоду выбару і разумею, што навязваць чалавеку канфесію недапушчальна, трэба прымаць і іншыя хрысціянскія веравызнанні. Свабода сумлення — адна з найважнейшых прыкмет існавання грамадства.

Лёс Беларусі неадрыўна звязаны з хрысціянствам, беларуская культура, дзяржаўнасць пераплецены з ім. Але хрысціянскасць белару-

саў трэба аднаўляць ад атэістычных, камуністычных і фашысцкіх уплываў.

— Як вядома, Партыя БХД выступае за папулярызацыю ў беларускім грамадстве сапраўдных сямейных каштоўнасцяў. Ведаем, што Ваша сям'я якраз зараз чакае дзіця.

— Моцная сям'я — падмурок любой дзяржавы, любога грамадства. Месца, дзе чалавек расце, выхоўваецца і з свайго дзяцінства — як з крыніцы — выносіць на свет свой светапогляд, свае паводзіны. І калі ў сям'і ёсць любоў, павага, культура ў адносінах да іншых, то можна казаць, што чалавек вынесе гэта і ў сваё дарослае жыццё. І, адпаведна, наадварот.

Зараз шмат разводаў, шмат сямейных праблем. Па свайму досведу магу сказаць, што без Бога, без веры, толькі сыходзячы з уласных жаданняў і ілюзій, будаваць сумеснае жыццё цяжка, нават немагчыма. Без хрысціянскага падмурку беларускія сем'і чакае знікненне. І таму шмат прыкладаў у сучасным нашым жыцці. Заўважу, што адказнасць за разбураныя сем'і шмат у чым нясе дзяржава, якая часам нават заахвочвае людзей толькі бяздумна спажываць. Можна прыгадаць тут трагедыю на Нямізе, калі надуманае свята пад піву і цыгарэты скончылася дагэтуль сур'ёзна не асэнсаванай трагедыяй.

— Віталь, Вы, пэўна, будзеце самым маладым палітыкам у наступнай прэзідэнцкай кампаніі. Якія перавагі ў гэтым бачыце?

— Насамрэч у палітыцы я ўжо з 1996 года. Яшчэ падчас працы ў «Маладым Фронце» я заўважаў пэўную тупіковасць у працы партыйных арганізацый апазіцыі. На жаль, яны хоць і былі створаны людзьмі са шчырымі нацыянальнымі перакананнямі, але пры гэтым шмат у чым бралі за ўзор савецкія структуры. Мне так падаецца, што палітыкі больш сталага пакалення не разумеюць, што мала прадэклараванае новае лозунгі, трэба таксама паказаць прыклад іншага досведу, іншай працы. Я меркаваў яшчэ тады, што патрэбна прыняць новае арганізацыйнае палітычнае структуры.

— Вы каардынуеце кампанію «Пакаянне». Распавядзіце пра яе мэты, калі ласка.

— Да арганізацыі кампаніі мяне прывяло асабістае знаёмства з пастарам Эрнстам Сабілам. Гэта сустрэча — адзін з самых каштоўных досведаў майго жыцця. Ён і натхніў мяне на арганізацыю такой справы, якая дапаможа беларусам асэнсаваць падзеі XX стагоддзя ў краіне, пачаць новае жыццё.

Адна з самых вялікіх праблем беларусаў — адсутнасць памяці. Мы крычым, што рускія, або немцы, або палякі знішчылі нашу нацыянальную памяць. Праўда ў гэтых словах ёсць, але няпоўная. Бо мы самі не захоўваем сваю спадчыну, не скарыстоўваем тых шансаў, якія маем.

Праект накіраваны на асэнсаванне нашым пакаленням досведу былых рэпрэсаваных, вязняў камуністычных і фашысцкіх канцлагераў.

Заўважу, што падчас працы у кампаніі я зразумеў, што ў беларускай палітыцы не павінна быць камуністаў ды іх хаўруснікаў пасля таго, што пачыла Беларусь ад носьбітаў гэтых ідэй. Прапаганда таталітарных каштоўнасцяў — смяротная для Беларусі.

Камуністычныя ідэі, якія прапагандаюць паступовую адмову ад нацыянальных адметнасцяў і пабудову грамадства на ўтапічным фундаменце, тым не менш, нясуць рэальную пагрозу знішчэнню мовы. Бо пакаленні чыноўнікаў, выхаваных пры саветах, не бачаць у ёй аніякай каштоўнасці.

Я сам, калі быў савецкім вучнем, шчыра кажучы, не разумеў нашошта

нам вывучаць Беларусь. Але ў старэйшых класах стаўленне да беларускай мовы і культуры ў мяне кардынальна змянілася. Размаўляць па-беларускі стала для мяне неабходным. Бо размаўляць па-расейску азначала далучацца да тых, хто забіваў мой народ, маіх дзядоў і прадзедаў. Размаўляць па-беларуску — гэта мой маральны выбар. Лічу, што мову адраджаць менавіта беларускамоўныя сем'і.

— Скончваючы размову, хацела-ся б пачуць пра тое, чаму менавіта БХД можа стаць выбарам для беларускіх людзей?

— Мэта Беларускай Хрысціянскай Дэмакратыі — прапанаваць грамадству Беларусі палітычны лад, які грунтуецца на хрысціянскіх каштоўнасцях і даць узор новай палітычнай культуры.

Нашы плюсы: ёсць паспяховае досвед сустаршыства, калі на агульную мэту працуюць некалькі лідэраў, поліканфесійнасць. БХД — унікальная для Беларусі палітычная сіла, якая мае будучыню і перспектыву.

Натуральна, партыя не можа не мець свайго кандыдата на прэзідэнцкіх выбарах. Я ведаю свае недахопы. Але за мной стаіць БХД. Для мяне гонар яе прадстаўляць — нашу каманду, вялікі зрээ грамадства. Мы ведаем рэальныя патрэбы людзей — у гэтым наша сіла.

Прэс-служба БХД

МІТРАПАЛІТ КАНДРУСЕВІЧ АДКАЗАЎ НА АДКРЫТЫ ЛІСТ СЕВЯРЫНЦА

На сайце Каталіцкага Касцёла на Беларусі апублікавана інтэрв'ю з Тадэвушам Кандрусевічам «Касцёл сёння не баіцца жыць у Божай праўдзе», у якім Мітрапаліт адказвае на пытанні, узнятыя ў адкрытым лісце Паўла Севярынца «Бойцеся Бога і больш нікога».

У прыватнасці, Мітрапаліт шкадуе пра інцыдэнты, якія адбыліся на нядаўняй сустрэчы каталіцкай моладзі ў Івянцы: «Адной з мэтай такіх малітоўных сустрэч з'яўляецца стварэнне клімату любові, даверу, узаемаразумення. Гэта магчыма толькі ў тым выпадку, калі мы будзем з павагай і любоўю адносіцца адно да аднаго, а таксама памятаючы пра галоўныя мэты дадзеных мерапрыемстваў. Перапрашаю, калі гэта не зусім удалося».

Таксама кіраўнік Касцёлу выказваецца датычна ўдзелу каталікоў у палітычным жыцці:

«Касцёл не забараняе сваім вернікам удзельнічаць у палітычным жыцці. Касцёл забараняе святарам выстаўляць сваю кандыдатуру на выбары ў заканадаўчыя і выканаўчыя органы ўлады. Затое ён заахвочвае вернікаў прымаць удзел у палітычным і грамадскім жыцці, бо менавіта яны, калі будуць сапраўднымі хрысціянамі, будуць спрыяць, каб маральныя прынцыпы захоўваліся пры прыняцці законаў і іх практычным выкананні».

«Дазволю сабе прывесці яшчэ адну цытату з Кампендыума. «Для свецкіх вернікаў палітычная дзейнасць з'яўляецца годным і адказным

выкананнем хрысціянскіх абавязкаў служыць бліжнім.»

Кранае Мітрапаліт Кандрусевіч і пытанні супрацы з іншымі хрысціянскімі канфесіямі, грамадскімі арганізацыямі, палітычнымі партыямі, дзейнасць Касцёлу ў справе абароны сям'і і свабоды сумлення.

Поўны тэкст інтэрв'ю з Тадэвушам Кандрусевічам можна прачытаць на catholic.by ці bchd.info

Шаноўныя браты і сёстры!

Калі Вы жадаеце атрымліваць бясплатную штомесяцовую рассылку БХД (чарговы нумар газеты «Крыніца», буклеты, узоры для збору подпісаў і г.д) – калі ласка, паведамце нам праз пошту
220123, г. Мінск, а/с 324,
 ці e-mail: bchd.mail@gmail.com
 або тэлефон – **8 029 5160861 (Павал).**